

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců JUDr. Tomáše Foltase a Mgr. Lenky Krupíčkové v právní věci žalobce: **O. S.**, zastoupen JUDr. Matějem Šedivým, advokátem se sídlem Václavské náměstí 21, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 14. 4. 2020, č. j. 4 Az 4/2018 - 29,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 1. 12. 2017, č. j. OAM-287/ZA-ZA02-K01-PD1-2015, žalovaný rozhodl podle § 53a odst. 4 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), o neprodlužení doplňkové ochrany žalobci.

II.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu k Městskému soudu v Praze, který ji zamítl rozsudkem ze dne 14. 4. 2020, č. j. 4 Az 4/2018 - 29. Rozsudek městského soudu, stejně jako zde uváděná judikatura Nejvyššího správního soudu, je k dispozici na www.nssoud.cz a soud na něj na tomto místě pro stručnost odkazuje.

III.

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku městského soudu kasační stížnost, ve které namítal, že městský soud nemístně bagatelizuje bezpečnostní situaci na východní části Ukrajiny, v důsledku čehož sdílí chybné přesvědčení žalovaného o pozitivní změně poměrů v domovském státě stěžovatele. Ten je navíc důstojníkem ukrajinské armády a jeho dezerce z konfliktu za současného ignorování několika povolávacích rozkazů by tak pro něj představovala hrozbu diskriminace či přímého postihu, a to jak ze strany státu, tak i místní veřejnosti. V této souvislosti stěžovatel namítal, že se městský soud chybně vypořádal s žalobní námitkou týkající se nedostatečného zohlednění individuálních důvodů podané žádosti, které přesahují toliko obecné zhodnocení

bezpečnostní situace v Sumské oblasti. Městský soud zcela ignoroval skutečnost, že stěžovatel je důstojníkem ukrajinské armády, který opustil svoji povinnost a před plněním pracovních úkonů prchl do České republiky, kde mu byla udělena doplňková ochrana. S ohledem na uvedené by stěžovatel po návratu do domovského státu čelil pronásledování již z toho důvodu, že coby důstojník získal doplňkovou ochranu na území členského státu Evropské unie. Stěžovateli byla udělena doplňková ochrana nikoliv z toho důvodu, že by pocházel z oblasti zasažené ozbrojeným konfliktem, nýbrž ze sousedního regionu, na který negativně dopadalo dění ve východní části Ukrajiny, kdy na tomto závěru se od doby udělení mezinárodní ochrany nezměnilo vůbec nic. Stěžovatel dále poukázal na to, že se oženil s krajankou, která vychovává dvě děti z předchozího vztahu. Nuceným vycestováním stěžovatele do domovského státu by tak došlo k porušení čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Stěžovatel dále namítal zcela nedostatečné posouzení možnosti udělení mezinárodní ochrany podle § 14a zákona o azylu. Názory stěžovatele lze označit za pacifistické, neboť se odmítá účastnit ukrajinského konfliktu na jakékoliv straně tohoto sporu. Stěžovateli nicméně reálně v případě návratu do vlasti hrozí odvod do armády, a to s ohledem na skutečnost, že je důstojníkem armády. Není pravdou, že by se na straně ukrajinské armády zapojovali do konfliktu toliko dobrovolně souhlasící vojáci, nýbrž všichni vojáci, mezi které se řadí i stěžovatel. Stěžovatel je přesvědčen o tom, že mu hrozí azylově relevantní újma, a to ať již z pozice pouhého civilisty, tak i z pozice brance. S ohledem na uvedené navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

IV.

[4] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[5] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věci mezinárodní ochrany je její přijatelnost. Kasační stížnost je podle § 104a odst. 1 s. ř. s. přijatelná, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Výkladem institutu přijatelnosti se Nejvyšší správní soud zabýval například v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS, na které pro stručnost odkazuje.

[6] Nejvyšší správní soud neshledal v posuzované věci přesah vlastních zájmů stěžovatele ani zásadní pochybení městského soudu, které by mohlo mít dopad do jeho hmotněprávního postavení. Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu totiž poskytuje dostatečnou odpověď na uplatněné kasační námítky a stěžovatel ve své argumentaci nevyložil žádné důvody, které by svědčily pro odklon.

[7] Nejvyšší správní soud odkazuje na svou judikaturu týkající se prodlužování doplňkové ochrany. Meritem rozhodnutí podle § 53a zákona o azylu je posouzení, zda situace v zemi původu znamená pro cizince hrozbu skutečného nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu. Tuto skutečnost je správní orgán povinen při každé žádosti o prodloužení doplňkové ochrany hodnotit (srov. rozsudek ze dne 29. 6. 2011, č. j. 7 Azs 21/2011 - 57, či usnesení ze dne 31. 8. 2009, č. j. 7 Azs 59/2009 - 124). Správní orgán zkoumá zejména, zda nadále trvá původní důvod udělení doplňkové ochrany, nebo zda se naopak situace v domovském státě stabilizovala a tato změna je natolik významná a má

pokračování

trvalou povahu, že odůvodňuje zamítnutí žádosti o prodloužení doplňkové ochrany (srov. usnesení ze dne 4. 3. 2018, č. j. 6 Azs 369/2017 - 41).

[8] V nyní projednávané věci žalovaný v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu hodnotil, zda trvají důvody, pro které byla stěžovateli udělena doplňková ochrana podle § 14a zákona o azylu. Zároveň se vypořádal s tvrzeními, která stěžovatel uvedl jako důvody pro prodloužení doplňkové ochrany týkající se zejména špatné bezpečnostní situace na Ukrajině, obav z povolání k výkonu vojenské služby a práva na respektování soukromého a rodinného života s ohledem na uzavřený sňatek s občankou Ukrajiny. Žalovaný nedospěl k závěru, že by stěžovateli v případě návratu do vlasti hrozilo přímé a bezprostřední nebezpečí vážné újmy podle § 14a zákona o azylu, což doložil podklady, které v průběhu správního řízení shromáždil. Požadavky na informace o zemi původu vyjádřené v judikatuře Nejvyššího správního soudu (srov. rozsudek ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 - 81, publ. pod č. 1825/2009 Sb. NSS) žalovaný respektoval. Stěžovatel měl možnost předložit vlastní podklady či navrhnout důkazy v rámci své výpovědi či v rámci seznámení se s podklady pro rozhodnutí, přičemž této možnosti nevyužil. Žalovaný pracoval s informacemi o zemi původu, které byly relevantní, důvěryhodné a vyvážené, aktuální ve vztahu ke stěžovatelem uvedeným skutečnostem a ověřené z různých zdrojů.

[9] Stěžovateli nebyla prodloužena doplňková ochrana, která mu byla přiznána rozhodnutím ze dne 30. 6. 2015 z důvodu aktuálně zhoršené bezpečnostní situace v Sumské oblasti v severovýchodní části Ukrajiny, tedy v místě bydliště stěžovatele. Obdobnou situací se kasační soud již opakovaně zabýval. K doplňkové ochraně je možné odkázat např. na rozhodnutí ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 463/2004 - 43, ze dne 17. 2. 2011, č. j. 1 Azs 31/2010 - 69, ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006 - 82, ze dne 21. 5. 2008, č. j. 2 Azs 48/2007 - 71, ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, či ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 - 68, publ. pod č. 1849/2009 Sb. NSS. Žalovaný i městský soud postupovali v souladu s uvedenou judikaturou a nepochybili při hodnocení zjištěného skutkového stavu. Výše uvedené shromážděné podklady potvrzují, že na Ukrajině došlo od roku 2015 ke zklidnění situace, přičemž reálné nebezpečí se týká tzv. linie dotyku v Doněcké a Luhanské oblasti. Lze tak souhlasit se závěrem, že na rozdíl od situace, kterou žalovaný posuzoval při vydání rozhodnutí ze dne 30. 6. 2015, nyní již není dán důvod předpokládat hrozící nebezpečí vážné újmy v Sumské oblasti, ve které má stěžovatel byt a zázemí (srovnej i usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 4. 2020, č. j. 7 Azs 101/2019 - 24, ze dne 21. 3. 2019, č. j. 7 Azs 543/2018 - 27, ze dne 31. 10. 2018, č. j. 5 Azs 45/2018 - 31, ze dne 21. 2. 2019, č. j. 1 Azs 310/2018 - 45, či ze dne 28. 5. 2020, č. j. 9 Azs 76/2020 - 39).

[10] Nejvyšší správní soud považuje rovněž za vhodné odkázat na dostatečně prejudikovanou otázku tzv. možnosti vnitřní ochrany, resp. možnosti vnitřního přesídlení (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 3. 2006, č. j. 4 Azs 164/2005 - 56, ze dne 23. 5. 2006, č. j. 4 Azs 336/2005 - 59, ze dne 3. 8. 2006, č. j. 6 Azs 307/2005 - 87, publ. pod č. 978/2006 Sb. NSS, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2008, č. j. 4 Azs 99/2007 - 93, publ. pod č. 1551/2008 Sb. NSS).

[11] Pokud jde o obavu stěžovatele z výkonu vojenské služby (stěžovatel je od roku 2004 vojákem v záloze), pak tato obava není sama o sobě azylově relevantním důvodem. Odkázat lze na rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 8. 1994, sp. zn. 6 A 509/94, na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 4/2004 - 49, či na

rozsudek téhož soudu ze dne 7. 8. 2012, č. j. 2 Azs 17/2012 - 44, kde uvedl: „*Samotné odmítání odůvodněné obavy z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu ještě nezakládá, a to ani tehdy, pokud by výkon vojenské služby byl spojen s rizikem účasti při bojových akcích ve válečném konfliktu.*“ Branná povinnost sama o sobě je zcela legitimním požadavkem každého státu kladeným na jeho občany. Potenciálně hrozící trestní stíhání pro nenastoupení vojenské služby rovněž nezakládá azylově relevantní důvody automaticky, ale jen tehdy, pokud je trestní sankce důsledkem toho, že se branec odmítne zúčastnit bojových operací odporujících mezinárodnímu právu, nebo že mu hrozí trest, jehož intenzita či způsob výkonu zakládá porušení lidských práv (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 8. 2015, č. j. 6 Azs 113/2015 - 30, ze dne 17. 6. 2015, č. j. 6 Azs 86/2015 - 31, ze dne 22. 7. 2015, č. j. 2 Azs 160/2015 - 43, ze dne 10. 9. 2015, č. j. 2 Azs 175/2015 - 34, ze dne 11. 8. 2016, č. j. 2 Azs 135/2016 - 34, nebo ze dne 20. 12. 2017, č. j. 10 Azs 307/2017 - 33). Takové skutečnosti však z podkladů shromážděných žalovaným nevyplynuly a ani stěžovatel je netvrdil. Rovněž obavy z možného nasazení stěžovatele do bojů Nejvyšší správní soud ve shodě s žalovaným i městským soudem považuje za neopodstatněné a odkazuje na usnesení ze dne 11. 8. 2016, č. j. 2 Azs 135/2016 - 34, kde konstatoval, že podle informace Ministerstva zahraničních věcí ze dne 9. 10. 2015, č. j. 115045/2015-LPTP, „*[p]odmínky výkonu základní vojenské služby jsou na Ukrajině standardní. Vojáci základní vojenské služby nejsou povoláváni do zóny ATO (tj. antiteroristické operace), mohou se ale rozhodnout dobrovolně. (...) Vyhýbání se převzetí povolávacího rozkazu není kvalifikováno jako trestný čin. (...) Institut alternativní služby byl v minulém roce znovu zaveden. Vojáci základní vojenské služby mohou odmítnout sloužit například z náboženských důvodů a nastoupit na alternativní službu, klasicky je služba vykonávána v nemocnicích. Na základě rozhodnutí prezidenta Ukrajiny nesmí voják základní služby sloužit v zóně ATO, pokud se k tomu dobrovolně nerozhodne. Pro vyslání do zóny ATO musí voják projít tříměsíčním výcvikem a následně je začleněn do týlu. (...) Jak již bylo uvedeno, ve většině případů službu povolávání nenastoupí, protože se vyhýbají převzetí, což ale není kvalifikováno jako trestný čin a vojenská prokuratura se tím tudíž nezabývá.*“

[12] K tvrzení stěžovatele, že jeho nucené vycestování by pro něj a jeho rodinu znamenalo vážnou újmu, lze odkázat na konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu, který opakovaně uvedl, že kromě výjimečných případů nejsou rodinné vazby cizince v České republice důvodem pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu (viz např. rozsudky ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008 - 71, ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 - 65, ze dne 21. 5. 2010, č. j. 6 Azs 5/2010 - 57, nebo usnesení ze dne 8. 1. 2009, č. j. 2 Azs 66/2008 - 52, ze dne 21. 4. 2010, č. j. 9 Azs 3/2010 - 62, a ze dne 28. 4. 2011, č. j. 1 Azs 5/2011 - 36). Otázkou, zda je životní situace stěžovatele natolik výjimečná, aby opravňovala mimořádné udělení doplňkové ochrany z důvodu nepřiměřeného zásahu do jeho soukromého a rodinného života, se žalovaný dostatečným způsobem zabýval na str. 7 svého rozhodnutí. Dospěl přitom ke zcela správnému závěru, že vycestování stěžovatele není v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

[13] Na závěr Nejvyšší správní soud pro úplnost dodává, že prostřednictvím azylového řízení nelze žádat o legalizaci pobytu v České republice, neboť pro takový účel obsahuje právní řád České republiky jiné nástroje, konkrétně instituty podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2004, č. j. 7 Azs 117/2004 - 57). Stěžovatel si nemůže zvolit využití institutů zákona o azylu namísto institutů zákona o pobytu cizinců, neboť mezinárodní ochrana je specifický

pokračování

institut sloužící jako štít lidem, kteří byli ve své vlasti pronásledováni či ohroženi vážnou újmou, nikoli univerzálním nástrojem pro legalizaci pobytu. Právě instituty právní úpravy pobytu cizinců na území České republiky jsou určeny pro případy tohoto druhu, když stěžovatel ve správním řízení sám uvedl, že usiluje o legální soužití rodiny v České republice. Pokud má stěžovatel zájem setrvat v České republice a žít zde se svou manželkou a jejími dětmi, je třeba, aby o to usiloval prostřednictvím institutů zákona o pobytu cizinců. Tohoto soužití se nelze domáhat na základě institutů zákona o azylu. Odepření mezinárodní ochrany stěžovateli nemůže vést k zásahu do jeho soukromého a rodinného života tím spíše, že stěžovatel může rodinný život realizovat i na Ukrajině, kde dosud žije jeho matka a kde má stěžovatel byt.

[14] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud odmítl kasační stížnost jako nepřijatelnou podle § 104a s. ř. s.

[15] Výrok o nákladech řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 3 větu první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. listopadu 2020

Mgr. David Hipšr
předseda senátu